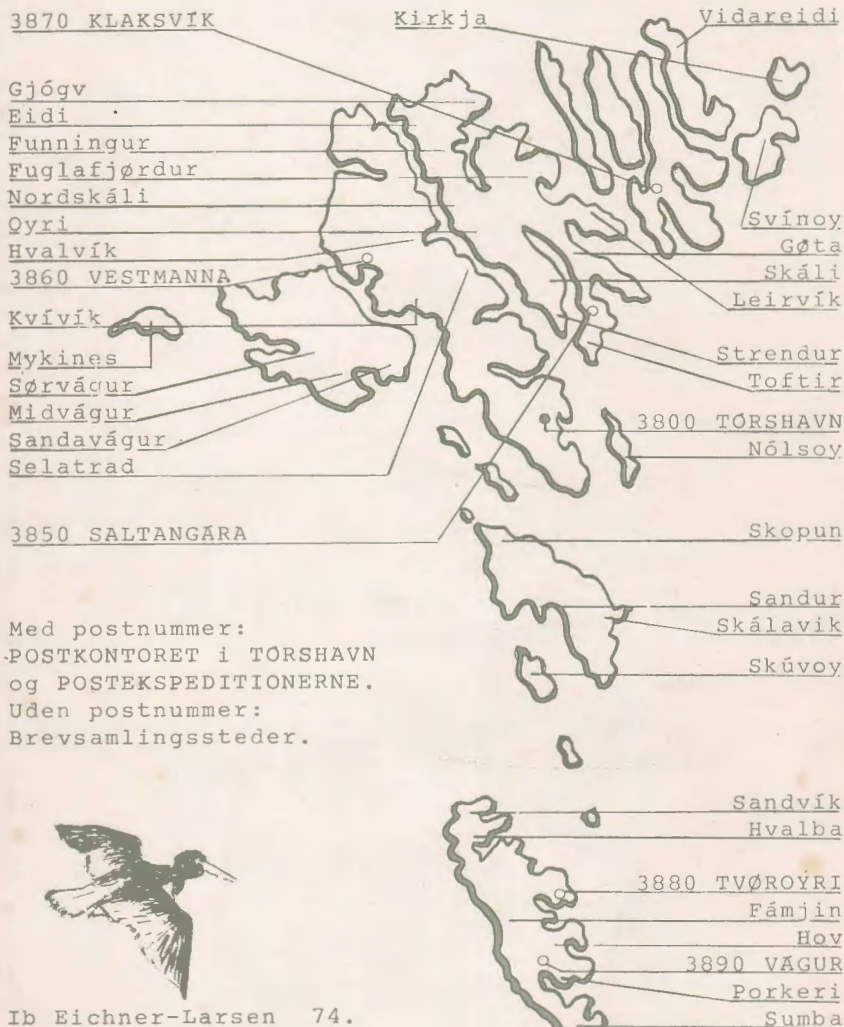


FÆRØERNE PÅ AMA'R

TÅRNBY RÅDHUS 4.-6. NOVEMBER 1977



Med postnummer:
POSTKONTORET I TORSHAVN
og POSTEKSPEDITIONERNE.
Uden postnummer:
Brevsamlingssteder.



Ib Eichner-Larsen 74.





KATALOG

FRIMÆRKEUDSTILLINGEN FÆRØERNE PÅ AMA'R

TÅRNBY RÅDHUS
4.-6. NOVEMBER 1977

UNDER PROTEKTION AF
*HENDES KONGELIGE HØJHED
ARVEPRINSESSE CAROLINE-MATHILDE*

ARRANGØR:
AMAGERLAND FRIMÆRKE FORENINGER

Forsiden er tegnet af
Ib Eichner-Larsen

Kataloget redigeret af
Folmer Dalager



*Udstillingens protektor:
Hendes kongelige Højhed, Arveprinsesse Caroline-Mathilde.*



AMAGER - AMAGERLAND

Amagerland . . . der er duft af rig muld, af urter og rødder i det navn. Det rummer på en og samme tid begreberne flid og tradition. Ikke for intet holder generation efter generation fast ved de hollandske navne og skikke, som vidner om god, solid borgerlighed.

Amager har øen heddet siden vikingetiden. Vi støder på det første gang i året 1085 som *Amacum*, i 1100-tallet skifter det til *Amaca*, og i 1231 ser man formen *Amakæ*. Men Amagerland, det møder vi første gang i 1648. Da fik øen tillagt sit eget segl i forbindelse med Kong Frederik III's tronbestigelse, samtidig med at Sokkelund Herred fik sit. Efter alt at dømme er den den samme, der har graveret de to seglstempler. Typer med videre tyder stærkt derpå.

Hvad det er for en kirke, der er afbildet på seglet, kan ikke fastslås med sikkerhed. I Store Magleby mener man at vide, at det er *deres* kirke, i Tårnby holder man på, at det er den ærværdige Tårnby Kirke, der går helt tilbage til Absalons tid. Der findes intet skriftligt herom, så det kan kun blive gætterier, men at det er en Amagerkirke, derom hersker der ingen tvivl. Derom vidner den krone, som gravøren har placeret på kirkeskibets spir. Den skulle minde beskueren om Hollænderbøndernes særlige privilegier som »Kongens bønder«.

Ib Eichner-Larsen.

ÆRESPRÆSIDIET:

Borgmester *Thorkil Feldvoss*, Tårnby Kommune

Borgmester *Alb. C. Svendsen*, Dragør Kommune

**Overpostmester *T. W. Madsen*,
Københavns Overpostmesterembede**

Fru *Elvy Eriksson-Nowacki*, Stockholm

SAMARBEJDENDE FRIMÆRKEFORENINGER

gratulerer

FÆRØERNE PÅ AMA'R



KPK - 90 ÅR

**Landsudstillingen KPK 90 ÅR afholdes i dagene
24.-27. november 1977 i Bella Center.**

Åbningstider: Torsdag den 24. kl. 16,00-22,00.
Fredag den 25. kl. 12,00-22,00.
Lørdag den 26. kl. 10,00-17,00.
Søndag den 27. kl. 10,00-17,00.

Transportmuligheder:

Bus 37 går fra Toftegårds Plads lige til Center Boulevard
(2 minutter fra Bella Center).

Bus 46 går fra Vesterport Station over Hovedbanegården
(mod Tivoli) direkte til Bella Center.

Udstillingen omfatter 500 rammer, 16 handlestande, restaurant, bar,
byttemarked, hvilegrupper etc. - endvidere afholdes stor auktion.
4-farvet udstillingskuvert: 1,25 kr. pr. stk. (+ forsendelsesporto 1 kr.),
udstillingskatalog: 12 kr., incl. porto.

Bestilling:

**7 30 71 87 - Københavns Philatelist Klub, postboks 3, 1001 Kbhvn. K.
PÅ GENSYN!**



Velkommen på Ama'r

På AMAGERLAND FRIMÆRKE FORENINGER's vegne er det mig en stor ære og glæde at byde alle vore venner og besøgende velkommen til

FÆRØERNE PÅ AMA'R.

En særlig tak til Hendes Kongelige Højhed, Arveprinsesse Caroline-Mathilde, som med glæde påtog sig hvervet som udstillingens protektor, og til vor borgmester og kommunalbestyrelse for at vi måtte låne »byens hus« igen, disse pragtfulde lokaler, til vor udstilling, og til æreskomitéens medlemmer.

Vor velkomst gælder også og gerne for vor venskabsklub FØROYA FILATELISTFELAG, som stiller med samlinger for at vise, hvad man på øerne ude i Nordatlanten samler på. Tak til det lokale og de skandinaviske postvæsener, der beredvilligt kom, da vi kaldte, og er med til at skabe en værdig ramme om udstillingen.

Til udstillerne: Tak for jeres store forarbejde med samlingerne, der vises, og til medlemmer, hvoraf nogle i over et år har arbejdet med planlægningen af udstillingen.

Tak til alle, der rakte en hjælpende hånd og hver for sig har gjort sit til, at denne udstilling blev en succes.

N. Politop,
formand.

Danmarks ældste frimærkehandel



Grundlagt 1903

Velkommen på vores stand



Frimærkehuset HERMES A/S
Klosterstræde 19
1157 København K
Tlf. 01 - 11 09 00

100 Øre 1877-1977

I Officielle Meddelelser fra Overbestyrelsen for Post- og Telegrafvæsenet oplyses den 2. oktober 1877 følgende:

»Det vil med det Første blive tilsendt Posthusene et Antal nye Postfrimærker lydende paa 100 Øre, af guul Farve med graa Bord, til en Priis af 1 Krone pr. Stk. og 96 Kroner pr. 100 Stkr.

Disse Framærker ville af Posthusene stedse være at anvende paa de Forsendelser, der af dem forsynes med Framærker, og hvor Portobeløbet gjør det muligt«.

Sådan blev det nye 100 øres frimærke døbt. Havde det også fået et navn, skulle det have heddet PENGEPOSTMÆRKET, idet henimod 99 % af det første oplag udelukkende blev benyttet til pengeforsendelser. Brugerne, hvis antal næppe var større end 200, var pengeinstitutter og enkelte store virksomheder.

Så godt som ingen private herunder selvstændige næringsdrivende havde postforsendelser, der skulle frankeres med 100 øre eller derover. Eksempelvis skal nævnes, at et anbefalet brev indtil 250 gram som landsporto kostede 24 øre.

Anmodningen om på den tid at få udsendt en frimærkeværdi, der var dobbelt så høj som eksisterende højeste frimærkeværdi 50 øre, må være fremkommet på bankernes foranledning.

P&T havde ingen mulighed for at beregne en blot tilnærmelsesvis forbrugsstørrelse i antal, hvorfor det må anses sandsynligt, at P&T har baseret størrelsen af det første oplag på 50 øres frimærket, der udsendtes i januar 1875 i ca. 3000 ark, men som allerede i slutningen af 1875 var opbrugt, hvorfor man september 1875 påbegyndte trykningen af et nyt oplag. Denne gang på 9600 ark. Trykning af 12000 ark 50 øres frimærker i 1875 ville behovsmæssigt svare til trykning af 6000 ark 100 øres frimærker.

Udfra denne beregning lod P&T så trykke 6000 ark, hvor 300 ark må anses kasseret, idet oplaget af det første tryk af 100 øres frimærket er angivet til 5700 ark. – Beregningen eller grundlaget for beregningen holdt imidlertid ikke stik, da der hengik små 10 år før næste oplag af 100 øres frimærket blev udsendt, og da kun i et oplag på 1900 ark, der iøvrigt dækkede behovet i godt 4 år.

I forbindelse med udsendelsen af det første oplag af 100 øres frimærket må Nationalbanken overfor indenrigsministeriet have gjort forestilling om, at P&T måtte dispensere fra et cirkulære om anbringelse

af postfrimærker på pengebreve, da overholdelse af dette cirkulære kunne medføre, at man overtrådte et andet cirkulære, der bl. a. indeholdt bestemmelse om, at et brev ikke måtte overskride størrelsen af et folioark.

Cirkulæret omkring anbringelse af postfrimærker på pengebreve blev offentliggjort i O. M. 3. februar 1877 og lød således:

»Posthusene anmodes herved om ved Anbringelse af Postfrimærker paa Pengebreve saavidt muligt at paasee, at Mærkerne ikke anbringes umiddelbart ved Siden af hinanden, men saaledes, at der imellem dem lades et Mellemrum af omtrent et halvt Frimærkes Bredde«.

Dispensationen må være meddelt, idet bevarede pengebrevs konvolutter, ikke sjældent frankeret med op til 30–35 stk. 100 øres frimærker, oftest er påsat frimærker i striber både på forside og på bagside.

Iøvrigt var 100 øre i 1877 mange penge, hvad 2 bekendtgørelser i O. M. vidner om. Den ene bekendtgørelse af 1. november 1877 har som ordlyd: »HERVED FREMLYSES: 1 Kronestykke, som den 10de Oktober d. A. er fundet løstliggende i det fyenske Jernbanepostkontors Postvogn med Tog 1. Det Posthuus, som maatte kunne give Oplysning om, hvor det ommeldte Pengestykke hører hen, anmodes om at afgive Indberetning herom til Indenrigsministeriet.«

Den anden bekendtgørelse er om postpakmestres lønninger, hvorom der den 18. april 1877 i O. M. blev annonceret: »Med hensyn til at der i den nærmeste Fremtid vil blive Spørgsmaal om Ansættelse af nye Pakmestre ved de bevægelige Postkontorer, ville Ansøgninger om saadanne Bestillinger være at indsende til Indenrigsministeriet, stilet til dette, inden 14 Dage fra den 14de ds. at regne.

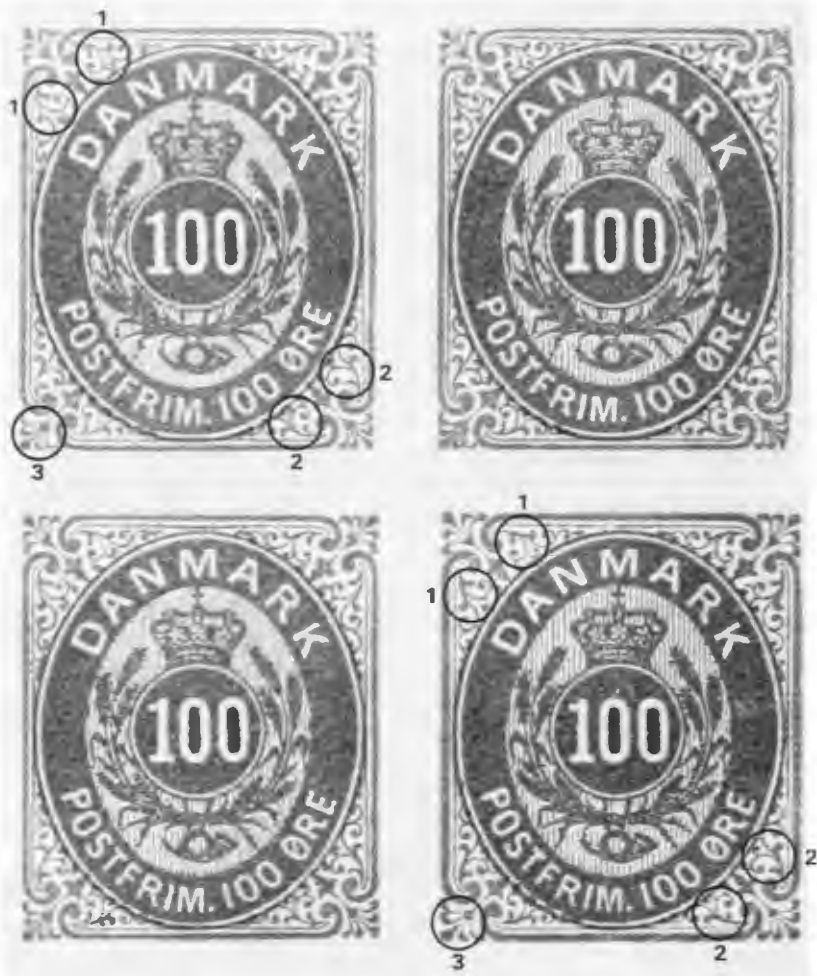
Aarlig Lønning 700 Kr. foruden Reisepenge; Kaution 900 Kr. enten i anordningsmæssige Effekter eller i tilfredsstillende Selvskyldnerkaution.« Og senere: »...Korporaler have fortrinsvis Adgang.«

Ja, en dagløn på ca. 2 (to) kroner!

100 øres frimærket er på mere end en måde interessant. Først fordi det kun blev benyttet af en absolut minimal forbrugergruppe, derefter at Philip Batz af en eller anden grund i ovalen indsatte 2 blade i stedet for 2 aks, hvorfor 100 øres frimærket har 2 aks mindre end de øvrige frimærkeværdier. 5 øres frimærket, der blev udsendt ca. 1½ år senere i marts 1879, havde ovaltegning svarende til de andre tofarvede frimærker. Philip Batz har ikke af egen drift ændret en del af ovaltegningen, hvorfor det sandsynligste er, at P&T har ønsket, at et frimærke af så stor værdi som 100 øre af sikkerhedsmæssige grunde havde en afvigelse i tegningen.

Trykningen af de tofarvede frimærker blev foretaget i to tempi, idet der var en kliché til rammen og en kliché til ovalen. Der var således 100 rammeklichéer og 100 ovalklichéer til at trykke et ark. Det første tryk af 100 øres frimærket, der som nævnt blev udsendt oktober 1877, er let kendeligt. Hagemann udtrykker det således: »Papiret er meget tyndt. Ovalen er brunligtonet, mat, lys orange. Rammen ren grå til mørkegrå, varierende i styrke.«

På nær nr. 60 og nr. 95, der er »tykke«, er alle rammer rette eller retvendte.



Det kataloget vedlagte miniark 1 firblok 100 øre har det nederste mærke til højre »tyk« ramme. Udtrykket »tyk« ramme er for så vidt korrekt nok, idet rammelinierne altid er kraftige (tykke), men da der findes »tynde« rammer med kraftig farvetilførsel, kan et sådant mærke ved overfladisk betragtning forveksles med en »tyk« ramme. For imidlertid at skelne en tyk ramme fra en tynd, bør medtages formen af rammens fire vifter, den lodrette streg i NV i ornamentet, der ligner et »5« eller et kursivt »f« og den vandrette streg i NNV.

Ovenfor gengives miniblokken i stor størrelse. De på fotografiet indtegnede ringe angiver de områder, hvor hhv. ret og omvendt ramme er kendetegnet. Ret ramme er mrk. »1« og omvendt ramme er mrk. »2«, mens forskellen imellem »tyk« og »tynd« ramme er mrk. »3«.

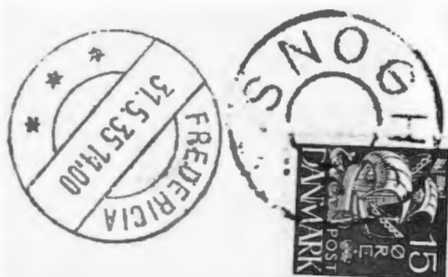
Den rette ramme »1« er kendetegnet (se NV) ved, at »grenen« fra ovalen rammer ornamentet midt på »hovedstammen«, mens den omvendte ramme (vend kataloget 180°) »2« er kendetegnet ved, at samme »gren« rammer ornamentets »hovedstamme« i samme punkt, hvor et »blad« eller »lille gren« fra modsat side rammer »hovedstammen«. Den omvendte ramme er altså kendetegnet ved, at 3 linier (grene) rammer samme punkt.

Den »tykke« ramme »3« er udover, at de fire rammelinier er kraftige kendetegnet ved, at de fire hjørnevifter er væsentlig større end vifterne i de »tynde« rammer. Dertil at »hovedstammen« i hjørneornamenterne er meget kraftige (fede), vel det bedste kendetegn på »tykke« rammer. Disse findes følgelig også retvendte og omvendte. Den her viste »tykke« ramme (nederste mærke t. h.) er ret »tyk« ramme, og i øvrigt nr. 95, der har kendetegnet »lille brud i den tynde nordrammelinie en bagatel t. v. for midten af M i DANMARK«.

STIG ANDERSEN

PRØV LYKKEN i det amerikanske lotteri

Udslebne stjernestempler



Frimærker og især brevafklip eller breve med retvendt, læseligt poststempel og helst med et såkaldt sidestempel, er meget eftertragtede af samlere af udslebne stjernestempler.

En af disse stempelsamlere er *grosserer Richard Boyer*, æresmedlem i Amagerland Frimærke Foreninger, tidligere mangeårig formand for Frederiksberg Frimærke Forening og S.F. (Samarbejdende Frimærkeforeninger), som er opfordret til at udstille 60 plancher af sin store samling: »Udslebne stjernestempler« på frimærkeudstillingen »Færøerne på Ama'r 77«.

Om disse udslebne stjernestempler fortæller den nu 80-årige Boyer, at han har samlet disse stempler fortrinsvis på 15 øre karavel, AFA 203 a. Stjernestemplerne i samlingen er opsat i alfabetisk orden, således som de er katalogiseret og prisansat i P. Thomassens artikelserie »Udslebne stjernestempler efter 1929« i FRIMÆRKESAMLEREN, årgang 1951. I Boyers samling forfindes frimærker, brevafklip og enkelte hele brugsbreve. På nogle af de udstillede frimærker findes også varianten: Hage på rånokken.

Men hvad er egentlig udslebne stjernestempler, vil nogle samlere, især nybegyndere, spørge. Jeg skal her prøve at fortælle det meget kortfattet. Efter at de sidste brevsamlingsstempler i Esrom-typen (3-ringsstempellet med stednavnet indeni, altså afløseren af nummerstemplerne) var udsendt i 1866, blev stjernestemplerne udsendt og var i brug indtil 1929, nogle endda i længere tid derefter, ja, et endda helt op til 1950. Stjernestempels kendetegn er, at stednavnet er anbragt imellem 2 koncentriske cirkler og med en stjerne eller et stjernelignende ornament (roset) i centrum.

-vi sender vore
allerbedste
frimærkenyheder
hver søndag.

Politiken

Politiken Søndag har flere frimærke-
tilbud end nogen anden dansk avis. Og tillige
spaltevis af gode nyheder for alle frimærke-
entusiaster.

Ring (01) 11 85 11, bed om abonne-
mentsafd. og få Politiken Søndag bragt lige
til døren.

EXAMINER

1482

Lise

Danbrosch Oberbeck-Hansen
% H. C. Munksgaard H.

Moskovskaja 115

St. Petersburg V.



Brev fra Færøerne afstemplet i Haldersvig med Thorshavn sidestempel, dato: 6. april 1940. – Uanset at det er stemplet 3 dage før Danmarks besættelse, er brevet nået at blive censureret såvel af englænderne som (på bagsiden) af tyskerne. Der er ingen ankomststempel bagpå.

I den ældste type af stjernestemplet, den såkaldte »Taarbæk-type«, er stjernen i centrum 4-oddet; men ingen regel uden undtagelse, der findes 3 stjernestempler, hvor stjernen er 6-oddet. Stjernestemplerne blev udsendt til 31 brevsamlingssteder, fortrinsvis til steder beliggende ved post- eller jernbaneruter.

Taarbæk-typen blev afløst af »Faarevejle-typen«, som adskiller sig fra Taarbæk-typen ved, at stjernen i centrum er afløst af et stråleformet ornament bestående af 4 rette vinkler i korsform med 1 a 2 streger, tynde eller tykke, fra vinklens spids, men stregerne kan mangle. Det er dette ornament, der ved ordre af 1. juli 1929 skulle fjernes fra stjernestemplerne, men ordren blev ikke omgående respekteret, så stemplerne kan forekomme med ornament en del år efter 1929.

Det er altså disse stjernestempler uden stjerneornament, der kal-

Kender De

Dansk Filatelistisk Tidsskrift

- Bladet udkommer med 8 nr. pr. år.

Som passiv medlem af DFU kan De få DTF
frit tilsendt for kr. 55 for 1978.

Skriv til

Dansk Filatelistisk Tidsskrift

Ulfeldtsvej 8, Stensballe, 8700 Horsens

og få tilsendt er prøvenummer mod frankeret svarkuvert

des de udslebne stjernestempler, som Richard Boyer udstiller, men kun i uddrag.

Blandt »klenodierne« i Boyers samling vil de besøgende på udstillingen fx. kunne finde stemplerne: Aarhus Indl. 3, Ch(arlottenlund) 3, Krejbjerg og Marielyst Østersøbad, medens man må kikke forgæves efter fx. Gentofte 2 og Øster Sundby 1. Boyer er kritisk og samler kun stemplerne, hvis de er fuldt læselig og ikke er »afklippet«, derfor mangler nedenstående i hans samling, selv om han har dem i sin indstiksbog med ikke klart læselig bynavn eller med kun en del af stednavnet på frimærket.

Følgende findes ikke i samlingen: Ab. 1 – Aalborg 9 – Aarhus 4 – Aarhus 8 – Aarhus 9 – Blokhus – Borbjerg Kirkeby – Fh. 1 (25 mm) – Gjerlev – Haldager – Hansted (12½ mm) – Horne (Varde) – Kh. L. 2 – Mullerup (22 mm) – Odense 5 med kors i båndet under NS – Odense 5 med kors i båndet under N – Rødding (22 mm) – Sejet (24 og 26 mm) – Skamstrup – Skejby – Stenbjerg – Utterslev – V. 1 (9 mm) – Viborg 1.

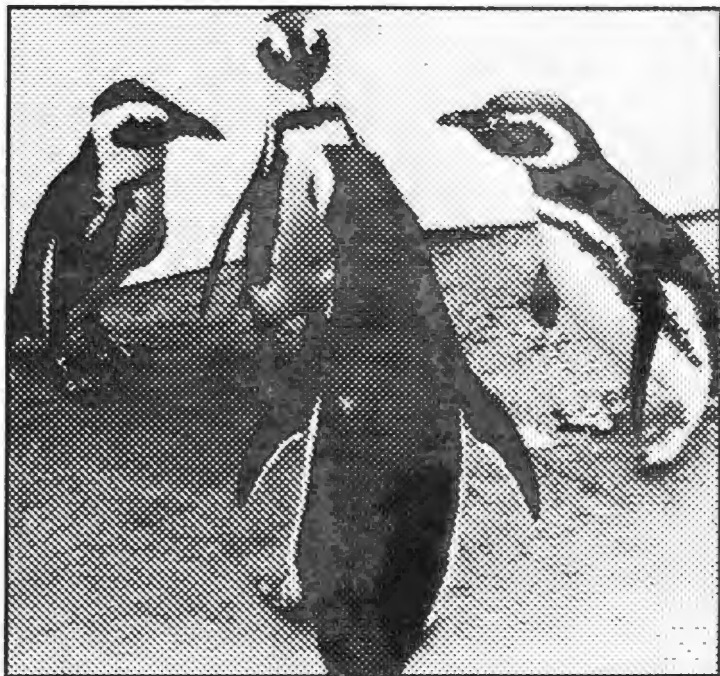
F. D.

FRIMÆRKEÅRBOGEN 1977/78

er lige på trapperne,
sprængfyldt med interessant læsning,
fx. Europas sidste postfærge,
P&T's nyeste kæmpeprojekt.

Køb den, før din kone gør det!

Pris inkl. moms kr. 29,50.



Familieråd

Når det drejer sig om hjemmets økonomi, kan man glæde sig over Handelsbankens Familiekonto, for gennem den ordnes familiens faste betalinger – og det sker til tiden, uden gebyr og ulejlighed for Dem.

Tal Familiekonto med

HANDELSBANKEN

altid med i billedet



I året 1977 er det

- 15 år siden de første danske frimærker udkom på fluorescerende papir, nemlig den 15. november 1962,
- 20 år siden Amagerland Frimærke Forening blev stiftet, nemlig den 5. november 1957,
- 40 år siden det danske postvæsen udgav et frimærke til fordel for filatelen i Danmark, nemlig K. P. K. frimærket, 10 øre, bølgelinie, brun, der udkom den 17. september 1937,
- 40 år siden Ringsted og Omegns Filatelistklub blev stiftet, nemlig den 26. oktober 1937,
- 50 år siden Karaveltypen udkom, nemlig den 1. januar 1927,
- 50 år siden de første danske frimærker med reklamevedhæng – HAFNIA, 5 øre, udkom, nemlig i september 1927,
- 50 år siden Danmarks Frimærkehandler Forening blev stiftet, nemlig den 16. november 1927,
- 60 år siden Dansk Vestindien blev afstået til U. S. A., nemlig 1. april 1917,
- 60 år siden soldaterfrimærkerne udkom, nemlig den 21. og 25. august 1917,
- 65 år siden Centralpostbygningen i København blev indviet, nemlig den 16. september 1912,
- 70 år siden jernbanen Amagerbro-Drøgør blev åbnet, nemlig den 1. august 1907,
- 70 år siden Kastrup Postkontor blev etableret, nemlig den 1. august 1907 (var tidligere brevsamlingssted),
- 70 år siden avisportomærkerne udkom, nemlig den 1. oktober 1907,
- 75 år siden Drøgør Postkontor blev selvstændigt postkontor, nemlig den 1. april 1902,
- 80 år siden kystbanen mellem København og Helsingør blev åbnet, nemlig i august måned 1897,
- 90 år siden Kjøbenhavns Philatelist Klub (K. P. K.) blev stiftet, nemlig den 22. november 1887,



Til
Amagerland Frimærke Foreninger
Gl.Kirkevej 36,
2770 Kastrup.

Berlingske Tidende
Annonceafdelingen (01) 14 75 75

FRIMÆRKER PÅ AMAGER

Klemlommer

Kataloger

Frimærkepakker



Frimærkealbum

Albumblade

Indstiksbøger

Førende detailforretning

AMAGER FRIMÆRKEHANDEL

ved KURT MEJLBY - Amagerbrogade 130

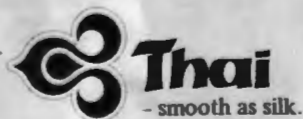
- 95 år siden Våbentypen, små hjørnetal, udkom, nemlig i juni måned 1882,
- 100 år siden Danmark udgav sit første kronen (100 øre) frimærke, nemlig i oktober måned 1877,
- 110 år siden Dragør Postekspedition blev oprettet, nemlig den 1. juli 1867 (blev senere omdannet til et brevsamlingssted og derefter selvstændigt postkontor, jfr. ovenfor),
- 130 år siden jernbanen København-Roskilde blev åbnet, nemlig den 27. juni 1847, og 3 måneder senere, den 1. oktober 1847, begyndte postbefordringen i kongeriget med jernbane,
- 200 år siden postvæsenets »agende post« blev etableret til Altona og Helsingør, nemlig i 1777 (diligencen kom før i 1798),
- 200 år siden Amager landevej og Amagerbrogade etableredes med forbindelse til Sjælland.

F. D.

Thai's Royal Orchid Holidays

Thai's berømte Royal Orchid Service danner rammen om Deres livs ferie, når De flyver til Thailand og Fjernøsten – ikke blot ombord på DC-10'eren, men også som rådgiver, når De skal opleve det mystiske og fascinerende Østen.

Tal Thai med Deres rejsebureau.





POSTVERK
FØROYA

De kan nå det endnu!

Et komplet frimærkeland

FÆRØERNE

Færøerne fik deres eget selvstændige postvæsen - POST-
VERK FØROYA - den 1. april 1976.

Siden januar 1975 er udgivet frimærker, kun til brug på
Færøerne.

Udgivne frimærker sælges fra vor stand på udstillingen
- såvel postfriske som stemplede - til pålydende værdi
+ moms.

Yderligere kan mærkerne købes og abonnement kan teg-
nes ved henvendelse til



POSTVERK FØROYA

Frimerkjadalldin 3800 Tórshavn-Føroyar

Dobbelt omvendt ramme

Eksisterer dette på vore tofarvede frimærker?



Dette spørgsmål stillede jeg mig, da jeg blandt mine helsager fandt dette 3 øre brevkort med vedhængende svarkort, desværre uden angivelse af årstal i den håndskrevne tekst og med ulæseligt årstal i ankomstpoststempellet, men det må tidligst være fra 1888, jfr. nedenfor. Endvidere fandt jeg dobbelt ramme på andre 2 helsager, nemlig 3 øre almindelig brevkort, stemplet 15. august 1902, og 8 øre korrespondancekort, dateret 5. november 1888.

Min nysgerrighed blev vakt. Jeg ville vide, hvorfor dobbelt omvendt ramme kunne forekomme, eftersom de almindelige tofarvede frimærker kun »skal« forekomme med omvendt ramme i vnv-hjørnet, men her var der omvendt ramme såvel i vnv- som i øsø-hjørnet.

I bogen »Danmarks, Islands og Dansk Vestindiens Helsager«, som A. Magius udgav den 1. oktober 1922 med tillæg af januar 1931, skriver forfatteren i forordet, at afvigelser i værdistempellet (som er benævnelsen for det påtrykte frimærke) dels er beskrevet, dels vist ved afbildninger i forstørret målestok (2:3). I selve omtalen anføres for brevkort (herunder dobbelte brevkort), korrespondancekort og korsbånd, at værdistempellet er af samme hovedtype som det samtidige almindelige frimærke. Studerer man afbildningerne af frimærkerne i bogen, be-

Vi er her igen!



med



Frimærker

Breve

Skibspost

Særstempler

Poststempler og

Førstedagskuverter



*Rekvirer vort katalog samt
oplysninger om abonnement.*

B. Herlin Jensen

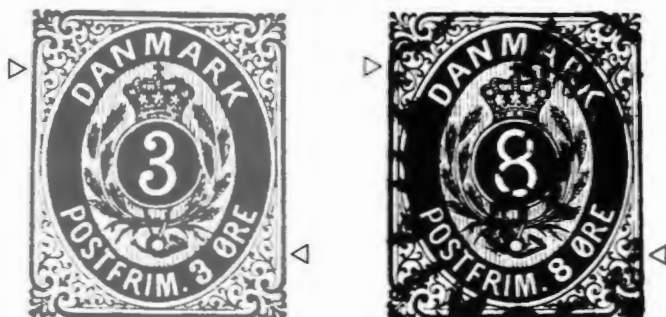
Dj. í Geilgøta 28 DK-3800 Tórshavn

Tlf.(04) 21 42 96 Giro 7 02 68 03

mærker man, at han ikke omtaler noget som helst om omvendte rammer, som forekommer, kun afvigelse i ovalklicheen. Afbildningen på side 28 af 4 øre 1890, type I, af korrespondancekort-frimærket viser – ganske vist ikke tydeligt – at det påtrykte frimærke synes at have dobbelt omvendt ramme.

Af afvigelse fra gangse frimærker nævner Magius tillige, at der på 4 øre ikke er punktum efter POSTFRIM, og det fremgår tillige af afbildningerne, at begge de to højre grene i ovalen er placeret til venstre for Ø i ØRE – på det almindelige frimærke er den øverste gren udfor Ø i ØRE, medens den nederste gren er til venstre for Ø'et. Endvidere er tværstregen i 4-tallet ikke lige lange.

Hvor helsagerne er trykt, og hvem der har graveret klicheerne, nævner Magius intet om.



C. Østergaard udgav i 1944: »Danmarks Helsager«, (særtryk af NFT), som skulle være en videre udbygning og supplement til Magius's fornævnte katalog. Østergaard nævner her i bogen om værdistempet: »... der er i dette Værdistempel forekommer en Kliché, der ikke findes paa de tilsvarende Frimærker, en saakaldt 3. Rammetype«. Denne 3. rammetype beskriver Østergaard således: »Fig. 3. Denne Type er kendetegnet ved, at den for det meste har en kraftig ydre Rammelinie. Hjørnezirater og Ornamenter ligner den omvendte Ramme meget. Kronen er forsynet med Stjerner, medens Fig. 1 og 2 har Muslingeskaller«. I dag vil man sige »tyk ramme« og ikke kraftig ramme. Østergaard oplyser heller ikke, hvem der graverede klicheerne, og hvem, der har trykt helsagerne. Dog findes der på side 77 en oplysning om, at frimærkeklicheen 4 øre er brugt ved fremstilling af brevkort og korrespondancekort på en enkelt udgave af disse helsager, og på side 130 det samme på korsbånd.

- er De
**frimærke-
samler**
- så har vi
udvalget



Aflæg vor
forretning et besøg
- eller skriv
efter, vore prislister

ALT i FRIMÆRKER
KØBES:
samlinger.
dublethager,
partier m. m.

Fortryksalbum:

STENDER's ALBUMS UDGAVER
SCHAUBEK's ALBUMS UDGAVER

●
Springbind og skruebind
med kvadrerede blade

●
Album til førstedagskvrter

●
Stort udvalg i frimærkekataloger:
AFA, YVERT, MICHEL, FACIT,
GIBBON m. m.

●
Det store udvalg i frimærke-tilbehør:
PINCETTER,
VANDMÆRKESØGERE,
LYSLUPPER,
KLEMLOMMER,
LAGERMAPPER,
FRIMÆRKEHÆNGSLER,
UDVALGSHÆFTER,
INDSTIKSBØGER m. m.

●
**FRIMÆRKEPAKKER, KILOVARER,
GODE ENKELTMÆRKER,
MODERNE SÆT**

●
**P. t. udstykses stor klassisk
Danmarks-samling!**

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstræde 20 - 1171 København K
Telefon (01) 12 91 23

»3. rammetype« findes iflg. Østergaard på følgende værdier af de tofarvede:

Brevkort: 8 øre rød 1875 og 1879, 10 øre grøn 1875 og 1879
(sidste i nuancer) og 3 øre grå 1888;

Dobbelte brevkort: 8 øre rød 1883, 3 øre grå 1888,

Korrespondancekort: 8 øre rød 1888, 1889, 1890 og 1892,
men ikke på korsbånd.

I 1968 udgav S. Ringström, Trelleborg, bogen om »Danmarks, Dansk Vestindiens, Slesvigs og Islands Helsager« på Aarhus Frimærkehandels Forlag. Denne bog er en videre udbygning af Østergaards fornævnte katalog. Forklaringerne i Ringströms katalog er mere summariske end i de to førstnævnte kataloger. Ringström beskriver ikke rammeforskellighederne og nævner intet om gravør eller trykkeri for så vidt angår de tofarvede. På side 29 under afsnittet »Dobbelte brevkort« findes en oplysning om, at der er et nyt værdistempel til 3 øre.

AFA Specialkatalog oplyser i afsnittet om ret og omvendt ramme, at der i perioden (hermed menes antagelig 1870–1905) er fremstillet fem sæt rammeklicheer. Det er altså de tofarvede frimærker, der her er tale om og ikke helsager.

I HAFNIA 76-mappen 1 var der bl. a. et lille hefte med titlen: »Overgang fra Skilling til Øre den 1. januar 1875 og den første frimærkeserie i øretiden« forfattet af postmester W. B. Møller. Heri nævnes, at såvel tegningen som gravuren til de tofarvede er udført af gravør Philip Christian Batz, samt at H. H. Thieles Bogtrykkeri blev ramt af ildsvåde den 23. januar 1912, hvorved kobbertrykspressen blev delvis ødelagt. Det sidste kan identicere, at Thieles Bogtrykkeri har levet alt i postale frigørelsesmidler, altså også helsager.

G. A. Hagemann beretter på side 51 i sin bog: »Danmarks og Dansk Vestindiens Tofarvede Frimærker 1870–1905«, bind 3, udgivet 1941, at der er graveret et moderstempel til hver skilling, øre og Dansk Vestindiens mærkers ramme.

I den af KPK i 1925 udgivne bog: »Danmarks Frimærker 1851–1924«, forfattet af Ch. Holm og Aug. Petersen, findes ikke andre oplysninger om rammerne end nævnt i foranstående; dog oplyses der på side 50 vedrørende moderstemplerne til ovalerne: »... at Øremærkerne afviger derfor ogsaa fra Skillingsfrimærkerne i smaa Detaljer, særlig i Kronen, men ogsaa mellem de enkelte Øremærker indbyrdes kan man iagttage Forskelligheder, for Eksempel i Aksene forneden«. Endvidere oplyses, at rammeklicheerne til skillingsudgaverne fortsatte uændret til øreudgaverne, kun ny gravure til ovalklicheerne.

Klassiske frimærker

Store samlinger samt filatelistisk materiale af enhver art søges til vort købedygtige publikum, som gerne betaler **LIEBHAVERPRISER** for den helt rigtige ting.

Rekvirer vore indleveringsbetingelser eller kontakt os for uforbindende samtale.

Vort katalog fremsendes gerne til alle interesserede.

Vor specialitet: Klassisk Skandinavien samt Stortyskland.

Ønsker De at **sælge**, er vi til stadighed køber til samlinger op til 50.000 til 100.000 kr.

Til vore internationale frimærkeauktioner søger vi altid klassisk materiale fra Skandinavien og Tyskland samt samlinger af enhver art. — Kontakt os venligst uforbindende.

— *Bed om vort katalog* —



**GLOBALIA INT.
FRIMÆRKEAUKTIONER ApS**
Overgade 28 . Tlf. (09) 14 07 43
5000 Odense
DANMARK

Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet udgav i 1951 i anledning af 100 året for udgivelsen af det første danske frimærke bogen: »The Postage Stamps of Denmark 1851-1951« forfattet af J. Schmidt-Andersen. Han omtaler kun frimærkerne og ikke helsager, der altså ligesom postfærgemærkerne ikke (måtte) blev omtalt.

Af disse kataloger og håndbøger kan man altså intet opsnuse noget om, hvorvidt der er tegnet og graveret specielle rammer (og eventuelt også ovaler) til frimærket på helsager. Noget tyder derpå, idet ornamentet i det søs-hjørnet er afvigende fra frimærkets ornament sammentids.

Men kan dobbelt omvendt ramme forekomme på 3, 8 og 10 øre tofarvede frimærker? Det er spørgsmålet; der er som nævnt brugt almindelige frimærkeklicheer på et 4 øre brevkort og korrespondancekort, så det kan teoretisk tænkes, at en kliché fra en helsag med dobbelt omvendt ramme kan være brugt sammen med 99 andre klicheer ved trykning af 3, 8 eller 10 øre almindelige frimærker.

Efter det foreliggende må svaret blive nej, indtil det modbevises.

Folmer Dalager.

Den enkleste løsning på økonomiske problemer er penge. Sådan ville Storm P. sikkert have sagt det.

Vil du ha' en problemfri privatøkonomi, har Sparekassen et godt tilbud her: En Plankonto.

Med en Plankonto sørger vi for, at de faste udgifter bliver betalt til tiden. Vi fordeler de faste udgifter med lige store beløb over årets måneder. Vi tilbyder en budgetudjævningskredit, som kan give balance i økonomien.

Gør Sparekassen til din bogholder, hør nærmere om Plankontoen.



En hel krone! Den er fin - man kommer snart til at ha' bogholder.

Få en Plankonto.

(med »budgetudjævningskredit«)

Det gi'r orden i økonomien.

SPAREKASSEN sds



Det er vor politik ...

at de grønlandske frimærker skal fortælle om Grønland og grønlandske forhold.

I de senere år har vi fortalt om samfærdselsmidlernes udvikling i Grønland — fra kajak til helikopter — og om særprægede grønlandske dyr.

Ialt 13 frimærker, der ikke vil blive genoptrykt.

Mærkerne sælges nu i en præsentabel gavemappe for pålydende værdi, 51.70 kr.

En gave-idé til alle grønlandsinteresserede.

Mappen kan købes her på udstillingen eller ved fremsendelse af betalingen pr. check eller til postgirokonto 2 13 16 76.

Grønlands Postvæsen

Strandgade 100

Postboks 100

1004 København K

FRIMÆRKESAMLEREN

Fagblad For Filateli

**Danmarks mest alsidige og
orienterende frimærkeblad
er anderledes.**

10 nr. om året.

Abonnement:

1977: kr. 45,00 - alle numre
kan leveres.

1978: kr. 52,00.

FRIMÆRKESAMLEREN

**Lindevang 16 - 2600 Brøndby Strand
Giro 1 02 81 97**

Prøvenummer mod kr. 2,00 i ubrugte frimærker.
Gør et forsøg. - Medlemsblad for mange frimærke-
klubber. - Fast julemærke-side.

100 ØRE - 1 KRONE - 1 KR. - 100 og 1 KR.

Dette er et 1 kroners frimærke.

Dvs. sådan som værdiangivelsen har været anført gennem tiden.

Da frimærket udsendtes første gang i 1877, bar det værdiangivelsen 100 ØRE. Den gang tænkte man i ører og ikke i kroner.

I 1913 ændredes værdiangivelsen til 1 KRONE

i 1922 til 1 KR. og

i 1974 til 100

Ind imellem de to sidste angivelser er der udsendt særfrimærker, hvor værdiangivelsen er anført som 1 KR.

Efter at værdiangivelsen 100 er indført for dagligseriens vedkommende, er der udgivet særfrimærker med angivelsen 100 ØRE.

Værdiangivelsen er dog ikke det eneste, der har skiftet gennem årene.

Type

Det første 100 øres frimærke udsendtes i 1877 i den tofarvede øre-udgave.

I 1905 udsendtes det i Chr. IX typen

i 1907 i Fr. VIII typen

i 1913 blev 1 KRONE udsendt i Chr. X typen kobbertryk

i 1922 1 KR. i Chr. X tofarvet bogtryk

i 1934 1 KR. i Chr. X ståltryk

i 1946 1 KR. i lille rigsvåbentype og

i 1974 100 i Marg. II typen

Værdien har der ud over været udsendt som særfrimærke i følgende typer:

1969 1 KR Niels Steensen

1971 1 KR Hans Egede

1972 1 KR N. F. S. Grundtvig

1 KR Rebild Bakker

1973 1 KR Veterinærskolen

1 KR Nordens Hus

1974 100 ØRE Pantomimeteatret

- 1975 100 Landsdelsserien Sønderjylland (Møgeltønder Kog)
 1976 100 Landsdelsserien København (Hovedbanegårdens indre)
 100 Carlsbergfondet 100 år
 1977 100 Ny færdselslov

Værdien er tillige udsendt som velgørenhedsfrimærke, således:

- 1975 100 en del af HAFNIA 76 Miniblok I
 1976 100 + 20 200-året for den amerikanske uafhængighedserklæ-
 ring (Amerikaskibet »Frederik VIII«)
 100 + 20 Røde Kors (jubilæumsårets bomærke)
 100 + 20 Vanførefonden (Hjælpesituation)
 1977 1.00 + 0.20 Evnesvages Vel 25 år

Endvidere har værdien været udsendt som luftpostfrimærke:

- 1929 Flyvemaskine over plovforspand
 1934 Flyvemaskine (Fokker VIIa) over Københavns tårne

Dagligtyperne illustrerer vi grafisk således:

	1905 Chr. IX	
	:	
	:1907 Fr. VIII	
	::	
	:: 1913 Chr. X kobber	
	:: :	
	:: : 1922 Chr. X tofarvet	
	:: : :	
	:: : : 1935 Chr. X ståltryk	
	:: : : :	
	:: : : : 1946 lille rigsvåben	
	:: : : : :	
1877 tofarvet	:: : : : :	1974 Marg. II
:	:: : : : :	:
		
	:	:
1877 grå/gul	: : : 1935 brun	: 1976 rød
	:	:
	: : 1922 brun/blå	:1975 grå
	:	:
	: 1913 lysbrun	1974 blå
	:	
	1905 gulbrun	

Farve

Værdien har skiftet farve gennem årene, jfr. foranstående:

I 1877 udsendtes den i farverne grå/gul, i 1905 gulbrun, i 1913 lysbrun, i 1922 brun/blå, i 1935 brun, i 1974 blå, i 1975 blå, i 1976 rød.

Disse farveskift giver samtidig et fingerpeg om værdiens frankeringsformål.

Frankeringsformål

Verdensforeningen var dannet på postkongressen i Bern 1874. Nu må der ikke lægges mere i begrebet Verdenspostforening, end dette kan bære. Der var reelt tale om, at der under 9. oktober 1874 i Bern afsluttedes en »traktat om dannelsen af en almindelig postforening«. Denne blev afsluttet mellem Belgien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Portugal, Rumænien, Rusland, Schweiz, Serbien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tydskland, Tyrkiet, Ægypten, Østerrig-Ungarn samt de Forenede Stater i Nordamerika.

Efterhånden tilsluttede flere lande sig foreningen. Der afsluttedes specialoverenskomster angående udveksling af pengeforsendelser. Udviklingen medførte derved et stigende antal forsendelser og navnlig de store pengeforsendelser til udlandet gjorde, at fremstillingen af en højere værdi end 50 øre – den hidtil højeste – blev ønskelig.

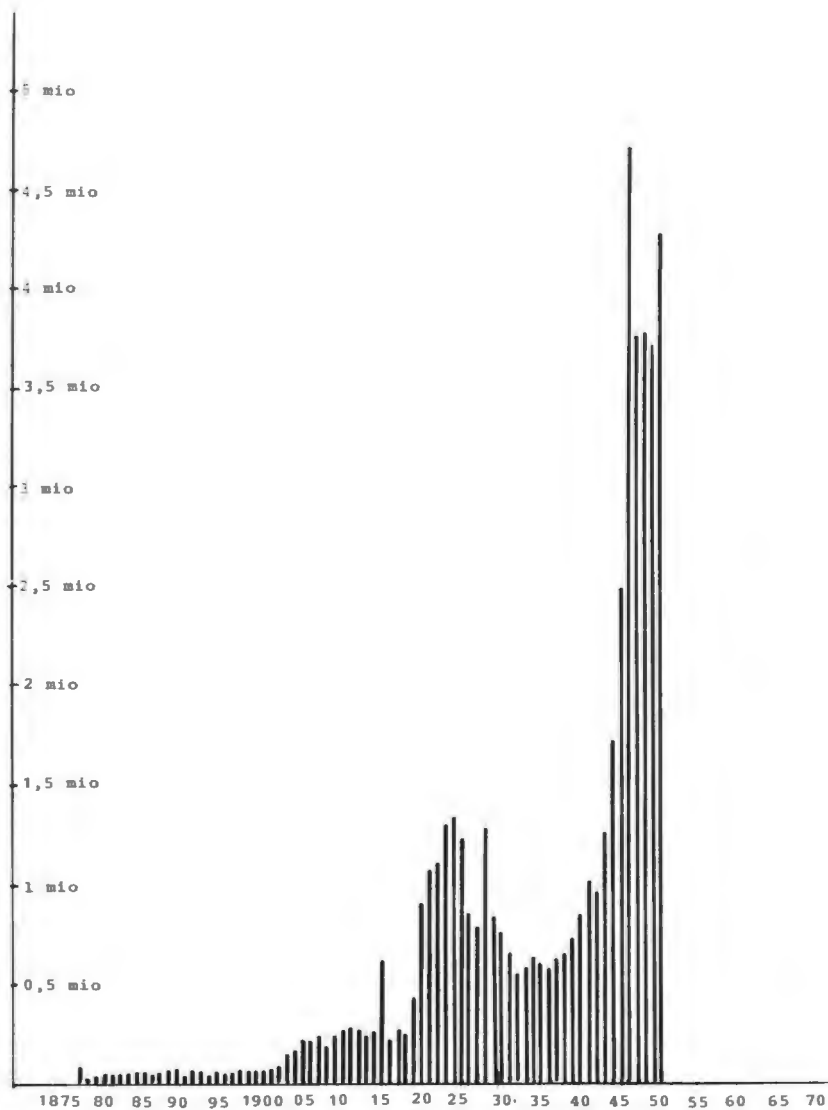
Det blev derfor besluttet at udstede en frimærkeværdi på 100 øre med det formål at tjene til frankering i alle tilfælde, hvor portobeløbet gjorde det muligt.

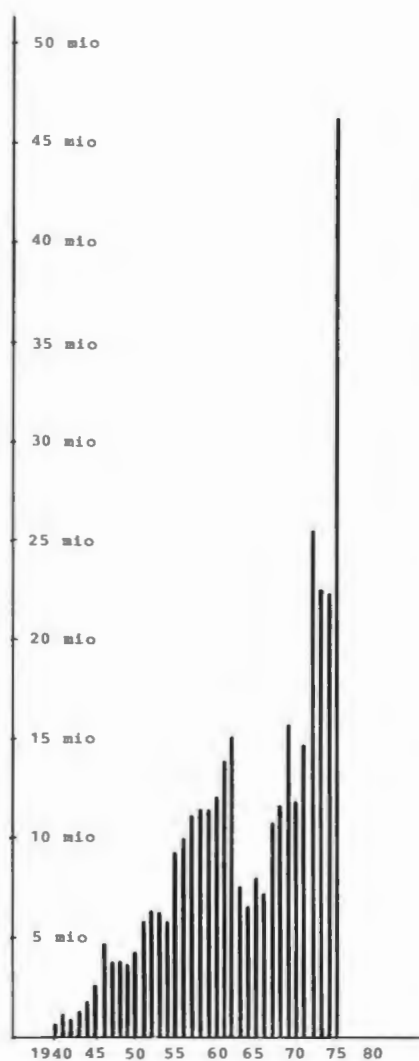
Værdien har gennem de første knap 75 år fundet anvendelse ved frankering af forsendelser til udlandet samt efterhånden tungere indenlandske forsendelser samt til interne postale formål.

Først i 1950 løb 1 kroners taksten ind i det almindelige indenlandske takstsystem. Den startede sin tilværelse her til brug for postindkasseringers 4. sats, fortsatte for pakker 3. sats, gled derefter for begge forsendelsesarters vedkommende ned på lavere satser.

Den gik påny ud af billedet som værdi med selvstændigt frankeringsformål i 1963. I 1967 fandt den anvendelse for postanvisninger 1. sats, for derefter i 1972 at tjene til breve til udlandet, og siden 1976 har den været frankeringsværdien for indenlandske breve af 1. vægtsats.

Dens frankeringstilværelse afspejler på denne måde de stigende portotakster, men den viser tillige, at prisstigninger som helhed har været større end stigningen i portotaksterne.





Behovet – oplagsstørrelsen

Skal vi give udtryk for, hvilket behov, der er for en 1 kroners værdi, vil det være naturligt at se på de årlige oplag af denne værdi.

Dette er gjort i efterfølgende diagrammer. Antallet er steget så kraftigt, fra udsendelsen i 1877 til forbruget i 1975, at det har været nødvendigt at opdele diagrammet i 2.

Diagram I viser udviklingen fra 1877 til 1950, medens diagram II viser perioden 1940 til 1976. Dvs., at der findes en overlapning på 10 år i de 2 diagrammer. Ved sammenligning må det haves for øje, at hver streg i diagram I angiver 100.000, medens hver streg i diagram II angiver 1.000.000.

Når behovet for værdien er steget fra 1877 til 1976, skyldes det naturligt, at såvel taksterne som antallet af postforsendelser er steget.

Men visse interessante træk gør sig dog gældende gennem årene. I store træk kan behovet for værdien karakteriseres således:

fra 1877 til århundredskiftet var behovet nogenlunde jævnt – mellem 50.000 og 100.000 pr. år.

fra århundredskiftet og frem til efter 1. verdenskrig steg behovet nogenlunde jævnt til omkring 250.000. Det ekstraordinært store oplag i 1915 skyldes en stærk stigning i antallet af pakker til Rusland, hvilken stigning omtales senere.

Efter første verdenskrigs afslutning i 1920 kom der ekstra gang i trafikken til udlandet med deraf følgende stigende behov for 1 kr. værdien. De faldende takster i 1925 nedbragte oplagstallet.

1940'ernes stigning kan henføres til den stigende trafikmængde.

1950'ernes stigende behov skyldes, at værdien nu kom ind i det almindelige indenlandske takstsystem.

I begyndelsen af 1960'erne gled værdien ud af det indenlandske takstsystem, men kom ind igen i slutningen, og er siden forblevet der. Først – i 1967 – til brug for postanvisninger, i 1972 for breve til udlandet og fra 1975 til indenlandske breve af 1. vægtsats.

Udstedelsen af 100 øres værdien

Efter at verdenspostforeningen var dannet, og der derefter var blevet behov for en større frimærkeværdi end 50 øre, blev det besluttet at udsende frimærkeværdien 100 øre.

Officielle meddelelser af 2. oktober 1877 indeholder følgende:

Der vil med det Første blive tilsendt Posthusene et Antal nye Postfrimærker lydende paa 100 Øre, af guul Farve med graa Bord, til en Pris af 1 Krone pr. Stk. og 96 Kroner pr. 100 Stkr.

Disse Frimærker ville af Posthusene stedse være at anvende paa de Forsendelser, der af dem forsynes med Frimærker, og hvor Portobeløbet gjør det muligt.

De enkelte frimærker i denne værdi

Tofarvet type

100 øres værdien blev udsendt i den tofarvede øreudgave. Den eneste frimærketype, der udsendtes den gang.

Såvel tegningen som gravuren er udført af gravør Philip Christian Batz. Alle frimærkerne er fremstillet i bogtryk.

100 øres værdien afviger dog en smule fra den almindelige tofarvede type. Der findes på hver side i ovalen kun 3 aks, medens der på de øvrige værdier findes 8 aks.

100 øres værdien forekommer i 3 undertyper:

1. 1875-udgaven, der er trykt på papir med vandmærke, stor krone og perforeret $14 \times 13\frac{1}{2}$
2. 1895-udgaven, der er trykt på papir med samme vandmærke, men perforeret $12\frac{3}{4}$
3. 1902-udgaven, der er trykt på papir med vandmærke, ny krone og perforeret $12\frac{3}{4}$

Frimærkerne i denne type er kun udsendt i farverne grå/gul, omend der findes farvenuancer.

Udsendelse og kurseringsperiode

Det første 100 øres frimærke udsendtes til samtlige posthuse i oktober 1877, medens 1895-udgaven udsendtes i 1895 på grundlag af indgåede rekvisitioner efter at restoplaget af den første udgave var udsendt. 1902-udgaven udsendtes på tilsvarende måde efter udsendelsen af restoplaget af 1895-udgaven, hvilket skete i 1904.

Restoplaget af 1902-udgaven udsendtes i august 1905, hvorefter værdien udsendtes i Christian IX-typen.

Oversigt over diverse data

udsendt til samtlige posthuse
til salg fra oktober 1877

1895-udgaven

udsendt efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra 1895

1902-udgaven

udsendt efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra 1904

restbeholdning udsendt august 1905
ugyldig til frankering fra 1. januar 1927
til salg ved PF indtil 6. november 1935

samlet oplag

1875-udgaven 1.048.700

1895-udgaven 632.800

1902-udgaven 373.700

efterfølges af Chr. IX gulbrun

Brugen af værdien

100 øres værdien blev oprindelig udstedt til brug ved frankering af navnlig større pengeforsendelser til udlandet, og den har gennem hele kurseringsperioden været beregnet til frankering af forsendelser til udlandet.

Årlige oplagstal

1877	90.300	1887	55.900	1897	67.700
1878	19.400	1888	64.000	1898	71.600
1879	39.900	1889	66.800	1899	73.200
1880	51.800	1890	40.300	1900	76.100
1881	48.800	1891	73.400	1901	89.100
1882	47.800	1892	61.800	1902	91.300
1883	54.800	1893	57.000	1903	151.600
1884	52.200	1894	62.700	1904	160.900
1885	56.600	1895	54.400	1905	207.000
1886	36.400	1896	60.700		

Oplagstallene for de enkelte år er udtryk for det antal frimærker, der blev udsendt til postkontorerne. Derfor er tallet i 1877 højere end de følgende år, idet dette tal indbefatter den arbejdsbeholdning, der må ligge ved postkontorerne.

Tallet for 1905, der omfatter antallet for finansåret 1905-06, vil tillige indbefatte en del af oplaget af det følgende frimærke (Chr. IX typen).

Selv efter datidens forhold var de årlige oplag ikke særlig store.

Man ledes dog til at stille spørgsmål om, hvad der er årsag til stigningen i begyndelsen af 1900-tallet.

Sammenligner vi denne stigning med stigningen for den værdi, der svarer til portoen for breve til udlandet – 20 øre – vil vi finde, at den relative stigning i oplaget for disse 2 værdier stort set er ens. Det stigende oplagstal de enkelte år, vil således være udtryk for stigningen i trafikken til udlandet.

De årlige oplagstal viser dog også andre ting. F. eks. vil et 100 øres frimærke afstemplet i f. eks. 1879 være sjældnere end et 100 øres frimærke afstemplet i 1903.

Chr. IX typen

I anledning af Kong Christian IX's 40 års regeringsjubilæum den 18. november 1903 var der ønske om at udsende frimærker med kongens billede.

Frimærker, der udstedes for at markere særlige begivenheder, udsendes som særfrimærker, og der var derfor på sin vis til en vis grad tale om udgivelse af Danmarks første særfrimærkeserie.

Imidlertid blev det bestemt, at denne ny frimærkeseries værdier skulle afløse de værende frimærker, når oplagene deraf var udsendt.

Dertil kommer, at kongetypen/regenttypen har været udgivet siden da med billede af den regerende konge/dronning og i forskellig udførelse, hvorved kongetypen/regenttypen indgår blandt almindelige dagligtyper.

Type, farve m. v.

Denne frimærkeserie skulle omfatte værdierne 5 øre (tryksager til udlandet), 10 øre (brevkort til udlandet) og 20 øre (breve til udlandet) samt alle højere værdier, medens de lavere værdier skulle udgives i en anden ny type – bølgelinietyper.

Til en i 1902 udskrevet konkurrence om en ny frimærketype var indsendt adskillige udkast med kongens billede, men intet af disse udkast var blevet antaget, fordi komiteen, som det hed, ikke kunne erkende, at noget af disse billeder med hensyn til lighed og udførelsens dygtighed kunne stilles i højde med det af professor Hans Tegner til de nye islandske frimærker tegnede portræt af kongen.

Man lod derfor tegningen til den nye frimærkeserie udføre af professor Hans Tegner, medens gravuren blev udført af den franske statsgravør Benjamin Damman.

Imidlertid fandt man ikke disse frimærker tilfredsstillende, hvorfor

der fremstilledes en ny gravure i Rigstrykkeriet i Berlin. Efter denne gravure fremtræder alle detaljer skarpere og finere.

100 øres værdien findes dog kun i den oprindelige gravure, idet kun 5 øres og 10 øres værdierne nåede udsendelse i den nye gravure.

Frimærket fremstilledes i kobbertryk med perforering $12\frac{3}{4}$ og trykt på papir med vandmærke ny krone. Det udsendtes i farven gulbrun.

Udsendelse og kurseringsperiode

Om den ny 100 øres værdi blev det i august 1905 oplyst, at denne var udfærdiget. Værdien blev dog ikke udsendt samlet til alle postkontorer, men først efterhånden som rekvisitioner på denne værdi indgik, idet oplaget af 100 øre tofarvet først skulle opbruges.

Den første udsendelse fandt sted i september 1905. Kong Christian IX døde den 26. januar 1906, hvorefter fremstillingen af dette frimærke ophørte. Restoplaget udsendtes i februar 1907, hvorefter værdien udsendtes i Fr. VIII typen.

Oversigt over diverse data

udsendt	efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra	september 1905
restbeholdning udsendt	februar 1907
ugyldigt til frankering	fra 1. januar 1927
til salg ved PF	indtil 6. juni 1940
samlet oplag	200.300
efterfølges af	Fr. VIII gulbrun

Brugen af værdien

100 øres værdien har i lighed med 100 øres værdien i den tofarvede type været beregnet til frankering af forsendelser til udlandet.

Arlige oplagstal

1905 207.100 1906 204.300

I tallet for 1905 indgår også udsendelsen af det tofarvede 100 øres frimærket og i 1906-tallet indgår de første udsendelser af denne værdi i Fr. VIII typen.

Fr. VIII typen

Efter Kong Christian IX's død den 26. januar 1906 tog man fat på

forarbejderne til frimærker med Kong Frederik VIII's billede, hvilken frimærkeserie skulle afløse Chr. IX typen.

Type, farve m. v.

Rammen er den samme som den til frimærker i Chr. IX typen, medens billedet stammer fra et fotografi.

Tegningen til rammen var i sin tid udført af professor Hans Tegner. Billedet er taget fra et fotografi af hoffotograf C. Sonne, og gravuren er udført i Rigstrykkeriet i Berlin.

Frimærket er fremstillet i kobbertryk med perforering $12\frac{3}{4}$ og trykt på papir med vandmærke ny krone. Værdien er kun udgivet i gulbrun farve.

Fr. VIII typen omfattede i øvrigt det samme værdiområde som Chr. IX typen, dvs. værdierne beregnet til tryksager, brevkort og breve til udlandet samt alle højere værdier.

Udsendelse og kurseringsperiode

100 øres værdien i denne type udsendtes til postkontorerne efterhånden som rekvisitioner indgik, dog først efter at restoplaget af værdien i Chr. IX typen var udsendt.

Første udsendelse fandt sted i februar 1907.

Det var påtænkt at ændre værdiangivelsen 100 øre til 1 kr. Denne ændring blev dog ikke gennemført, idet Kong Frederik VIII afgik ved døden den 14. maj 1912, hvorefter fremstillingen af denne type ophørte. Restbeholdningen udsendtes i november 1913, hvorefter værdien overførtes til Chr. X typen.

Oversigt over diverse data

udsendt	efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra	februar 1907
restbeholdning udsendt	november 1913
ugyldigt til frankering	fra 1. januar 1927
til salg ved PF	indtil 16. maj 1939
samlet oplag	1.604.600
efterfølges af	Chr. X kobbertryk lysebrun

Brugen af værdien

100 øres værdien var stadig beregnet til brug for forsendelser til udlandet som tilfældet var for de to tidligere udsendte typer.

Arlige oplagstal

1906	204.300	1909	232.800	1912	263.900
1907	232.200	1910	231.500	1913	248.800
1908	183.700	1911	284.300		

I tallet for 1906 – finansåret 1906–07 – indgår en del af oplaget af Chr. IX typen, ligesom der i tallet for 1913 indgår noget af oplaget af Chr. X typen.

I øvrigt er oplaget de enkelte år af nogenlunde samme størrelse.

Chr. X kobbertryk

Efter Kong Frederik VIII's død den 14. maj 1912 påbegyndtes forarbejderne til frimærker med Kong Christian X's billede.

Det var tanken, at alle frimærker af værdi 5 øre og derover skulle bære kongens billede.

Øreværdierne skulle udkomme i én type i bogtryk, medens kroneværdierne skulle fremstilles i kobbertryk i en anden type.

På grund af vanskelighederne efter branden den 23. januar 1912 i Thieles bogtrykkeri trak udgivelsen ud.

Type, farve m. v.

De til frimærkerne anvendte billeder af kongen er taget efter fotografier af hoffotograf C. Sonne, medens frimærkernes ramme er tegnet af tegneren Gerhard Heilmann. Rammen er forskellig fra den, der anvendtes til de bogtrykte øreværdier.

Gravuren til de kobbertrykte kroneværdier er udført i Rigstrykkeriet i Berlin.

Frimærkerne er perforeret $14 \times 14\frac{1}{2}$ og trykt på papir med korsvandmærke, der fra nu af er det benyttede vandmærke.

Arkene er forsynede med et randtryk samt kontroltal og fabriktionsnummer.

Værdien udsendtes i lysebrun farve, og bærer værdiangivelsen 1 KRONE.

Det er det første 1 kr. frimærke, der bærer værdiangivelsen KRONE. Det er dog ikke den første kroneværdi, der bærer kronebetegnelsen, idet 5 kr. Centralpostbygningen fra 1912 bærer betegnelsen 5 KRONER.

Udsendelse og kurseringsperiode

1 kr. værdien i denne type udsendtes til postkontorerne efter forefaldende rekvisitioner, efter at beholdningen af Fr. VIII udgaven var udsendt. Første udsendelse fandt sted den 15. november 1913.

I 1921 blev det besluttet, at kroneværdierne fremtidig skulle udsendes i tofarvet bogtryk. Restoplaget af 1 kr. Chr. X kobbertryk udsendtes i marts 1922, hvorefter værdien overførtes til tofarvet Chr. X.

Frimærket blev ugyldiggjort til frankering fra den 1. januar 1927. Det har været til salg ved postvæsenets salgskontor for frimærkesamlere, hvorfra det blev udsolgt den 20. marts 1937. – 15 år efter at restoplaget var udsendt til postkontorerne.

I forbindelse med spørgsmålet om 1 kroners værdiens kurseringsperiode kan anføres, at Officielle Meddelelser nr. 3 af 29. januar 1914 indeholdt anmodning til postkontorerne om ved udgangen af januar at indsende en opgørelse over stykantallet af frimærker i værdierne 1 kr., 2 kr. og 5 kr., som beroede ved posthusene.

Denne opgørelse skulle foretages for at kunne bedømme, i hvilken udstrækning posthusene behøvede at ligge inde med beholdninger af frimærker i disse værdier. Af denne grund skulle opgørelsen fra postkontorerne eventuelt ledsages af oplysning om de pågældende postkontorers skøn over den nødvendige beholdning.

Den videre bearbejdelse af disse opgørelser med tilhørende kommentarer fra postkontorerne resulterede i en begrænsning af hvilke kontorer, der skulle have beholdning af 5 kr. værdien og 2 kr. værdien, medens der ikke blev indført begrænsninger for 1 kr. værdiens vedkommende.

Oversigt over diverse data

udsendt	efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra	15. november 1913
restbeholdning udsendt	marts 1922
ugyldigt til frankering	fra 1. januar 1927
til salg ved PF	indtil 20. marts 1937
samlet oplag	4.504.700
efterfølges af	Chr. X tofarvet

Brugen af værdien

1 kr. værdien blev stadig anvendt til frankeringsformål i forbindelse med forsendelser til udlandet samt til interne postale formål. Den gled dog fra 1914 også ind i billedet som frankering af tungere pakker.

Årlige oplagstal

1913	248.800	1916	218.500	1919	435.269
1914	260.500	1917	280.100	1920	914.608
1915	624.400	1918	241.100	1921	1.093.337

Stigningen i oplaget i 1919, 1920 og 1921 forekommer stor, men sammenligner man den med oplagene for 20 øres frimærker, der var taksten for breve til udlandet, er de relative stigninger stort set ens. Stigningen i oplaget er således i nogen grad udtryk for stigende trafik til udlandet efter krigen.

Stærkt medvirkende årsag vil dog være, at taksten for pakker over 5 kg oversteg 1 kr.

Det store oplag i 1915 er ikke begrundet i en 1 kr. takst, men har sin særlige årsag.

Grunden er den, at der forekom en stærk stigning i antallet af pakker til Rusland, som fandt sted i begyndelsen af 1915. Man mente det praktisk at lette frankeringen af disse pakker, for hvilken portoen var 1 kr. 80 øre, ved at udstede et 80 øres frimærke. Frankeringen kunne således ske ved 1 stk. 1 kr. og 1 stk. 80 øre.

Den store afsendelse af pakker til Rusland dalede i 1917-18, og derefter ophørte afsendelsen helt.

Ruslands-pakkerne er dog ikke hele forklaringen på det store antal 1 kr. frimærker i 1915, idet salget af 80 øres frimærker dette år kun androg 258.400 stk. Der vil således også have været stor udveksling til andre lande.

Chr. X tofarvet

Takstændringerne pr. 1. juni 1918 i forbindelse med ny takstændringer pr. 1. januar 1919 fremkaldte visse vanskeligheder ved frimærkeudstedelsen. Det viste sig herigennem, at udstedelsen af tofarvede frimærker ville være praktisk.

Det besluttedes derfor at udsende tofarvede frimærker i Chr. X typen. Oprindelig var denne type beregnet på øreværdierne fra 25 øre og opefter.

Takstændringerne pr. 1. februar 1921 medførte imidlertid andre vanskeligheder for frimærkeudstedelsen. Det besluttedes derfor at lade øreværdier over 10 øre udsende enkeltfarvede og at overføre kroneværdierne til tofarvet Chr. X type. Dog forblev 70 øre og 90 øre værdierne som tofarvede, idet behovet for disse værdier var begrænset.

Ved samme lejlighed besluttedes det, at kroneværdierne fremtidig skulle fremstilles i bogtryk.

Type, farve m. v.

Til de tofarvede Chr. X frimærker er anvendt samme type m. v. som til de enkeltfarvede øreværdier i Chr. X typen. Dvs., at de anvendte billeder af kongen er taget efter fotografier af hoffotograf C. Sonne, medens frimærkernes ramme er tegnet af tegneren Gerhard Heilmann. Rammen er forskellig fra den, der anvendtes til den kobbertrykte type til kroneværdierne.

Gravuren til de bogtrykte udgaver er udført af gravør Chr. Daniel-
sen.

Frimærkerne er perforeret $14 \times 14\frac{1}{2}$ og trykt på papir med kors-
vandmærke.

Arkene er forsynede med et randtryk samt kontroltal og fabrika-
tionsnummer.

1 kr. værdien er udsendt i farverne brun/blå.

Udsendelse og kurseringsperiode

Udskiftningen til 1 kr. i tofarvede Chr. X type fandt sted, da rest-
oplaget af 1 kr. i Chr. X kobbertryk var udsendt. Første udsendelse
i den tofarvede type fandt sted den 8. marts 1922.

I 1933 udsendtes de første stålstukne frimærker i Danmark. Chr. X
typen udsendtes i ståltryk den 23. marts 1934. Ved rekvisition fra
postkontorerne blev dog frimærker i bogtryk tofarvet udsendt, så længe
der fandtes beholdning af disse. Ståltryk-frimærkerne måtte kun sælges
efter anmodning.

Oversigt over diverse data

udsendt	efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra	8. marts 1922
restbeholdning udsendt	1934
gyldigt til frankering	ja
til salg ved PF	indtil 11. maj 1942
samlet oplag	11.325300
efterfølges af	Chr. X ståltryk

Brugen af værdien

1 kroners værdien anvendtes fortsat fortrinsvis til forsendelser til
udlandet samt til tungere pakkeforsendelser eller til sammensatte inden-
landske takster samt til interne postale formål.

Arlige oplagstal

1922	1.112.986	1926	847.968	1930	751.968
1923	1.305.339	1927	793.543	1931	666.700
1924	1.350.221	1928	1.276.902	1932	550.546
1925	1.233.086	1929	830.747	1933	598.471

Det mindske forbrug fra 1926 må kunne forklares ved takstnedsættelser som følge af kronens forbedrede købekraft. Forud for 1926 udgjorde taksten for pakker af vægt mellem 5 og 6 kg 1 kr. Fra 1. april 1926 faldt taksten til 80 øre. 1 kr. var derefter taksten for pakker af vægt mellem 7 og 8 kg.

Faldet i oplagstallene fra 1930 må tilskrives et almindeligt fald i pakkebesørgelsen, hvilket fald for pakker til udlandet har andraget følgende (i forhold til det foregående år):

1930 0,7 %, 1931 10,1 %, 1932 30,3 %, 1933 6,3 %

Chr. X type – ståltryk

I løbet af finansåret 1933–34 overtog p&t selv fabrikationen af postfrimærker, der siden deres fremkomst i 1851 var blevet fremstillet af H. H. Thieles bogtrykkeri.

Frimærkerne bliver fra nu af fremstillet i ståltryk med takning 12½ og på papir uden vandmærke.

Efter prøveførslerne påbegyndtes *trykningen* af de første oplag stålstukne frimærker den 28. marts 1933.

De første stålstukne frimærker udsendtes til salg ved samtlige postkontorer fra den 1. juli 1933. Den første udsendelse omfattede bølge-linietyper, dvs. øreværdierne indtil og med 10 øre.

Karaveltypen omfattende øreværdierne 15, 20, 25, 30, 35 og 40 øre udsendtes til salg fra den 1. september 1933.

Den næste udskiftning – omfattende de resterende værdier – fandt sted den 23. marts 1934.

Type, farve m. v.

Chr. X typen i ståltryk er fremstillet med ændret gengivelse af Hans Majestæt Kongens billede.

Frimærket er reelt fremstillet ved en kombination af to tidligere udgivne frimærketyper – Chr. X bogtryk fra 1913 og Chr. X 60 års fødselsdagsudgave.

Rammen stammer fra Chr. X typen 1913. Den er tegnet af Gerhard Heilmann. Kongens billede er det samme som på 60 års fødselsdags-

udgaven. Det er tegnet af maleren Axel P. Jensen efter et fotografi af fotografen P. Elfelt.

Gravuren er udført af kobberstikkeren Johs. Britze.

1 kr. værdien udsendtes i brun farve.

Udsendelse og kurseringstid

Udskiftningen til den stålstukne udgave af 1 kr. værdien skete ved, at der til samtlige postkontorer udsendtes et oplag af værdien til salg fra den 23. marts 1934.

Ved rekvisitioner fra postkontorerne blev dog frimærker i bogtryk-typen udsendt, så længe der fandtes beholdninger af disse.

Ved den første udsendelse af stålstukne frimærker – bølgelinietyper – i 1933 blev det meddelt postkontorerne, at de i henhold til den almindelige bestemmelse skulle søge de gamle frimærker opbrugt først f. eks. ved kun at udlevere de nye på forlangende. Denne bestemmelse blev indskærpet ved udsendelsen af de stålstukne Chr. X type.

Dvs., at nok blev der udsendt nye frimærker i ståltryk i stedet for de tidligere i bogtryk, men udskiftningen fandt sted med en vis glidende virkning. De bogtrykte udgaver udsendtes jævnsides og skulle sælges først. Det vil i realiteten sige, at de stålstukne frimærker som hovedregel kun skulle sælges, når det udtrykkeligt blev forlangt. Heraf følger igen, at de første oplag af stålstukne frimærker afstemplet i den første tid efter disse udgivelser vil være sjældnere forekommende end de stålstukne frimærker afstemplede på et senere tidspunkt.

I 1946 skiftede 1 kr. værdien til lille rigsvåbentype og samtidig op-hørte udsendelsen af værdien i Chr. X typen.

Oversigt over diverse data

udsendt	til samtlige postkontorer
til salg fra	23. marts 1934 – solgtes på forlangende
restbeholdning udsendt	10. juli 1946
gyldigt til frankering	ja
til salg ved PF	indtil 6. august 1956
samlet oplag	13.662.400
efterfølges af	lille rigsvåben brun

Brugen af værdien

1 kr. værdien har inden for denne periode – fra 1933 til 1946 – været anvendt til pakker mellem 5 og 6 kg, men er, bortset herfra, ikke kommet indenfor det aktuelle indenlandske takstsystem.

Visse sammensatte takster, taksten for tungere pakker samt for forsendelser til udlandet har oversteget 1 kr., hvortil denne værdi formentlig vil have opfyldt det største behov.

Arlige oplagstal

1933	598.471	1938	668.618	1943	1.264.614
1934	636.295	1939	731.529	1944	1.731.593
1935	609.278	1940	859.026	1945	2.487.947
1936	589.534	1941	1.003.928	1946	4.724.400
1937	631.630	1942	972.061		

Det må tages i betragtning, at tallene viser antallet pr. finansår. 1933 tallet er således tallet for finansåret 1933–34 osv.

I årene frem til 1939 har forbruget således været nogenlunde konstant.

Stigningen i forbruget, der begyndte i 1939, kan for størstedelens vedkommende tilskrives forholdene under krigen. Usikkerheden under disse forhold medførte et større antal anbefalede og værdiforsendelser end tidligere. Medvirkende årsag har endvidere været isvintrene i begyndelsen af 1940 og i 1941. Under disse etableredes luftpostbefordring mellem landsdelene. For pakker måtte der betales et tillæg på 50 øre pr. kg, dog mindst 1 kr.

Fra 1940 bevirkede krigen, at postforbindelsen til en række lande indstilledes. Det var derfor at forvente, at den nedgang, denne svigende trafik medførte, ville give sig udslag i et mindre forbrug af frimærker i de større værdier.

Dette blev ikke tilfældet for 1 kr. værdien. Andre ting spillede ind. Forholdene under krigen ændrede noget på samfundsforholdene. Bl. a. benzinrestriktionerne flyttede transportopgaver. I årene fra 1940 og fremover steg således antallet af postpakker med omkring 2 mio. om året.

Alene en sådan stigning måtte give sig udslag i et stigende forbrug af de frimærker, der svarede til pakketaksterne. Og prisen for en pakke mellem 5 og 6 kg udgjorde netop 1 kr. fra 1. juli 1940 og indtil 1. juli 1946.

Den ret stærke stigning i antallet i 1945 og navnlig i 1946 skyldes genoptagelsen af forbindelsen med det allierede udland efter Danmarks befrielse den 5. maj 1945 og den dermed stigende trafikmængde.

Ser vi på tallene for efterfølgende år, ser det ud som om andre forhold har påvirket 1946-tallets højde. Dette er sandsynligvis også

tilfældet, idet adskillige beløb sikkert er anbragt i frimærker i forbindelse med pengeombytningen, ligesom frimærker i de sidste krigsår i nogen udstrækning har været anvendt som pengeanbringelse.

Lille rigsvåben

I 1946 afløstes kroneværdierne, der hidtil havde været udsendt i Chr. X typen, med frimærker af ny type med det lille rigsvåbens løver og hjerter som motiv.

Det var tanken, at alle værdier på 1 kr. og derover fremtidig skulle udsendes i denne serie. Dette princip har været fulgt indtil 1974.

Tegning, farve m. v.

Tegningen til frimærket er udført af tegneren Primus Nielsen. Gravuren af kobberstikker Johs. Oppenheuser.

Værdien udsendtes i brun farve og bærer værdiangivelsen 1 KR.

Fra april 1968 udsendtes frimærket på fluorescerende papir.

Udsendelse og kurseringsperiode

1 kr. værdien i denne type forelå til udsendelse den 10. juli 1946, og kunne fra dette tidspunkt rekvireres af de kontorer, som havde brug derfor.

I 1974 overgik værdien til regenttypen (Marg. II).

Restbeholdningen af frimærket trykt på almindeligt frimærkepapir udsendtes den 8. april 1968. Yderligere oplag fremstilledes ikke, idet frimærket fremover tryktes på fluorescerende papir med udgivelsesdato den 10. april 1968.

Frimærket på almindeligt frimærkepapir var til salg ved Postens Filateli til den 31. december 1972, fra hvilken dato de blev inddraget.

Frimærket på fluorescerende papir udsendes sidste gang den 20. februar 1974. De er stadig til salg ved Postens Filateli.

Oversigt over diverse data

på almindeligt frimærkepapir

udsendt	til de kontorer der rekvirerede
til salg fra	11. juli 1946
gyldig til frankering	ja
restbeholdning udsendt	8. april 1968
til salg ved PF	indtil 31. december 1972, hvor frimærket blev inddraget

samlet oplag 180.079.500 stk.
efterfølges af samme type på fluorescerende papir

på fluorescerende papir

udsendt efter foreliggende rekvisitioner
til salg fra 10. april 1968
gyldig til frankering ja
restbeholdning udsendt 20. februar 1974
til salg ved PF ja
samlet oplag 58.181.500 stk.
efterfølges af Marg. II blå

Følgende særfrimærker udsendt jævnsides med lille rigsvåben:

25/ 9 1969–20/ 8 1971	Niels Steensen	– oplag 9.417.500 stk.
27/ 5 1971– 4/ 1 1973	Hans Egede	– oplag 6.925.000 stk.
4/ 5 1972–24/ 8 1973	Grundtvig	– oplag 4.450.000 stk.
26/ 6 1972– 1/ 8 1973	Rebild Bakker	– oplag 9.060.000 stk.
22/ 3 1973– 6/11 1973	Veterinærskolen	– oplag 4.447.500 stk.
26/ 6 1973– 6/ 2 1974	Norden	– oplag 6.000.000 stk.

Brugen af værdien

Værdien fandt anvendelse til sammensatte takster, til tungere forsendelser og til forsendelser til udlandet.

Endvidere følgende anvendelsesmuligheder:

- 1.6. 1950– 30.4. 1951 postindkasseringer
- 1.5. 1951– 14.3. 1962 pakker og postindkasseringer
- 15.3. 1962– 14.3. 1963 indenlandske brev 3. sats og pakker
- 3.7. 1967– 30.6. 1972 postanvisninger
- 1.7. 1972–(14.6. 1974) udenlandske breve

Denne brug afspejler sig i de årlige oplagstal.



København:

Gl. Kongevej 82 - telefon (01) 31 39 98

Århus:

Fredensgade 20 - telefon (06) 12 08 50

Randers:

Lille Voldgade 2 - telefon (06) 43 21 47

Årlige oplagstal

1946	4.724.400	1961	14.096.000	
1947	3.774.000	1962	15.250.900	
1948	3.867.800	1963	7.658.000	
1949	3.622.700	1964	6.750.500	
1950	4.317.400	1965	8.078.500	
1951	5.925.500	1966	7.189.000	
1952	6.334.600	1967	10.858.000	
1953	6.289.200	1968	11.706.000	
1954	5.844.700	1969	15.723.000	Niels Steensen
1955	9.248.700	1970	11.946.800	
1956	9.899.900	1971	14.835.500	
1957	11.148.700			Hans Egede –
1958	11.604.500			Grundtvig
1959	11.500.700			Rebild Bakker
1960	12.144.300	1972	25.423.000	
		1973	23.575.500	Veterinærskolen –
				Norden

Det fremgår heraf, at forbruget af værdien de første år var nogenlunde konstant.

Oplaget steg fra 1950, da postindkasserings- og pakketaksterne svarede til 1 kr. Stigningen i midten af 1950'erne svarer nogenlunde til det stigende pakkeantal.

Faldet i 1963 skyldes, at pakketaksterne nu ikke mere svarede til kroneværdien.

Stigningen fra 1967 må henføres til postanvisningstaksten.

Medens det stigende forbrug i 1972 skyldes, at brevporto til udlandet da steg til 1 kr.

Visse mindre ændringer i de årlige oplagstal må henføres til udgivelsen af særfrimærker som anført ud for de pågældende år.

Margr. II typen

Kong Frederik IX døde den 14. januar 1972, og tronfølgeren besteg tronen som Dronning Margrethe II.

Der blev taget fat på forarbejderne til udsendelse af frimærker i Margr. II typen. En del vanskeligheder bevirkede, at de første frimærker i denne type først kunne udsendes nogen tid efter.

Egentlig skulle 1 kroners værdien efter de gældende principper ikke udsendes i denne type. Dette princip stemte imidlertid ikke overens med de tilvante begreber om, at de værdier, der svarer til de almindelige takster for breve udsendes i regenttypen.

1 kroners værdien overførtes af denne grund til regenttypen vel at mærke med værdiangivelsen 100, altså en øreværdi.

Type, farve m. v.

Tegningen til frimærket er udført af billedhuggeren Knud Nellemose efter den af ham fremstillede buste af dronningen.

Gravuren er udført af Czeslaw Slania.

100 øres værdien udsendtes i blå farve, således at farven svarede til taksten for et brev til udlandet.

Den 15. juni 1974 steg taksten for breve til udlandet til 120 øre. I den anledning skulle 100 øres værdien egentlig have skiftet farve, idet den blå farve skulle anvendes til 120 øres værdien. Imidlertid var denne blågrå, og man undlod at skifte farve ved denne lejlighed. Farveskift fandt først sted i 1975, da taksten for et brev til udlandet steg til 130 øre. 130 øres frimærket udsendtes derfor i blå farve og ved samme lejlighed skiftede 100 øre fra blå til grå.

Heller ikke denne farve holdt ret længe. Ved takstændringerne i 1976 steg taksten for indenlandske breve til 100 øre, og 100 øres værdien skiftede derved farve til rød.

Udsendelse og kurseringsperiode

100 øres værdien udsendtes sammen med 70 øres og 80 øres værdierne som de første frimærker i den ny type den 21. februar 1974.

De udsendtes uden rekvisition til samtlige postkontorer, og der etableredes førstedagsstempling.

Det er den første 1 kr. værdi i dagligserierne, der er førstedagsstemplet.

Det samlede antal førstedagsstemplede forsendelser – af 70, 80 og 100 øre – androg 199.097.

Da 100 øres værdien i 1975 skiftede farve fra blå til grå, udsendtes en beholdning til postkontorerne til salg fra den 20. marts 1975. Der etableredes ikke førstedagsstempling.

Værdien 100 øre blev derefter ikke mere fremstillet i blå farve. Beholdningen af dette frimærke indsendtes efter marts måneds udgang.

Da 100 øres værdien i 1976 skiftede farve fra grå til rød, udsendtes en beholdning til postkontorerne til salg fra den 29. marts 1976.

Til salg ved posthusene i det århusianske postområde, ved postkontorerne i Ebeltoft, Grenå, Knebel, Langå, Odder, Ryomgaard, Rønde og Skanderborg med underlagte posthuse samt ved Postens Filateli blev frimærket som hidtil fremstillet på fluorescerende papir. Til de øvrige postkontorer blev frimærket fremstillet på almindeligt frimærkepapir.

Fremstillingen af 100 øres frimærket i grå farve ophørte, men beholdningen deraf indkaldtes ikke fra postkontorerne.

Oversigt over diverse data

blå farve

udsendt	til samtlige postkontorer
til salg fra	21. februar 1974
førstedagsstemplede	199.097
gyldig til frankering	ja
restbeholdning udsendt	31. marts 1975
restbeholdning fra postk.	indsendt udgangen af marts 1975
til salg ved PF	ja
samlet oplag	12.752.600

grå farve

udsendt	en beholdning til samtlige postkontorer
til salg fra	20. marts 1975
gyldig til frankering	ja
restbeholdning udsendt	31. marts 1976
restbeholdning ved postk.	skulle sælges
til salg ved PF	ja
samlet oplag	14.100.000

rød farve

udsendt	en beholdning til samtlige postkontorer
til salg fra	29. marts 1976

Brugen af værdien

Ved udsendelsen af 100 øres værdien i denne type anvendtes den til breve til udlandet indtil 15. juni 1974, altså i knap 4 måneder.

Fra 1. april 1975 udgør taksten for indenlandske breve 100 øre.

Årlige oplagstal

1973	23.575.000	Veterinærskolen, Nordens Hus
1974	22.396.800*)	Pantomimeteatret, HAFNIA 76 miniblok I
1975	46.306.300	Sønderjyllandsserien
1976		Københavnsserien, Carlsbergfondet, USA 200 år

Antallet i årene 1973 og 1974 svarer nogenlunde til det antal, der må forventes, når værdien anvendes til breve til udlandet, medens tallet for 1975 er påvirket af, at taksten for indenlandske breve fra den 1. april 1976 steg til 100 øre.

Den første udsendelse af 100 øres frimærket i rød farve fandt sted i slutningen af marts 1976 og figurerer som følge heraf i tallet for finansåret 1975/76.

For finansåret 1976/77 må oplaget for 100 øres vedkommende forventes at komme til at ligge omkring 175–200 mio.

Det årlige tal er i øvrigt i nogen grad påvirket af udsendelse af særfrimærker og velgørenhedsfrimærker.

Fra mindst til størst

100 øres værdien var ved sin udstedelse den højeste frimærkeværdi med kun et begrænset forbrug – nemlig det mindste.

Den har gennem de 100 år, den har eksisteret, haft sin eksistensberettigelse til en lang række forskelligartede frankeringsformål, og er nu den værdi, der skal anvendes til et almindeligt indenlandsk brev. Den er derved blevet den værdi, der fremstilles og bruges i de største årlige oplag.

Det er begrænset, hvor mange forskellige typer og farver værdien er udgivet i gennem årene. Det skulle derfor være nogenlunde overkommeligt at samle en komplet serie af denne værdi, såvel omfattende dagligseriernes udgaver som særfrimærker, velgørenhedsfrimærker som luftpostfrimærker.

En sådan samling viser nok hvilke frimærker, der har været udgivet i den pågældende værdi, men den viser ikke ret meget om det enkelte frimærkes »liv«.

*) Det er en trykfejl, at der i P&T's driftsberetning for årene 1974/75 og 1975/76 er anført 82,3 mio.

Den tilværelse denne værdi har haft gennem årene, har vi skitseret i de foregående afsnit. På grundlag heraf kan der opbygges samlinger, der viser de enkelte frimærkers særlige opgaver. Man kan finde frem til, hvilke år værdien har været sjælden, og hvilke år den er forekommet i det helt store antal.

Dette træder måske tydeligere frem omkring de tider, hvor der finder type- eller farveskift sted. På disse tider må man være opmærksom på, hvorledes udsendelsen af det nye frimærke har fundet sted, og hvad der er sket med det tidligere. I denne forbindelse kan der være grund til at hæfte sig ved, at en del af frimærkerne ved deres første udsendelse ikke er udsendt til alle postkontorer, men kun efter foreliggende rekvisitioner.

Det første stålstukne frimærke udsendtes til samtlige postkontorer, men det måtte reelt kun sælges på forlangende og efterfølgende rekvisitioner blev effektueret ved den tidligere udgave. Da lille rigsvåben-type udsendtes, kunne den rekvireres af de postkontorer, der havde brug for den.

Navnlig i disse tilfælde vil frimærket være sjældent forekommende i stemplet stand på udgivelsesdagen.

Nu kan man selvfølgelig hævde, at fra 1926 har det kunnet lade sig gøre ved at købe frimærket på postvæsenets salgskontor for frimærkesamlere. Det vil da være afstemplet KØBENHAVN V med stempel nr. 9.

Men spørgsmålet er, om dette er helt reelt. Der kan herved selvfølgelig være tale om, at der har fundet en egentlig postbesørgelse sted, men den kan være konstrueret.

Afstemplet ved et hvilket som helst andet postkontor giver afstemplingen bedre udtryk for en regulær almindelig postbesørgelse.

W. B. Møller.

SIDSTE:

Lige før trykningen af dette katalog skulle påbegyndes, udsendte Postens Filateli meddelelse om, at 100 øre Margr. II, rød, som følge af takstforhøjelserne pr. 1. november 1977, ændrer farve til brun, og at dette frimærke er til salg fra den 27. oktober 1977, men uden førstedagsstempling.

F. D.

Også dette bør De læse

Postmester W. B. Møller har i sin store og interessante artikel her i kataloget fortalt om frimærker udgivet siden 1877 med beløbsmæssig samme værdi, nemlig 100 ØRE – 1 KRONE.

Som et appendiks til denne artikel kan fortælles, at spørgsmålet om at udgive et 2 KRONER frimærke i Frederik VIII-typen blev diskuteret i 1911 i forbindelse med tanken om at ændre værdiangivelsen på 100 ØRE Frederik VIII til 1 KRONE. Det kom endda så vidt med planerne, at der blev lavet gravure og trykplader af de to ny kronefrimærker, og fremstillingen blev iværksat.

Udkast til 2 Kr. Mærke

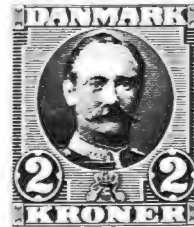
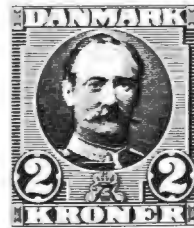
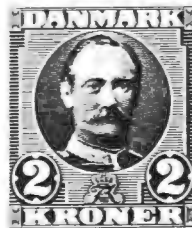
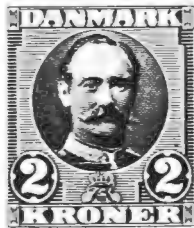
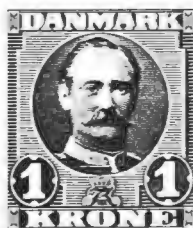
II



Gerhard Heilmann

*Tegneren Gerhard Heilmanns godkendte udkast til
Frederik VIII 1 og 2 kr. frimærker.*

*De på næste side viste to 10-blok er foto af de i postmuseet beroende
farveprøver af de i artiklen nævnte 1 og 2 kr. Frederik VIII frimærker.*



Produktionen af disse to nye kroneværdier blev imidlertid forsinket på grund af branden i Thieles Trykkeri i januar 1912. Da kong Frederik VIII døde 4 måneder senere, den 14. maj 1912, blev projektet om udgivelsen af frimærker i Frederik VIII-typen med kroneværdier iflg. J. Schmidt-Andersens bog: »The Postage Stamps of Denmark 1851-1951« droppet af fornævnte årsager.

I postmuseet findes farveprøver af de to ikke udgivne KRONE-frimærker i Frederik VIII-typen.

2 KRONE frimærket skulle udsendes i farvebetegnelsen mørkegrå, men da denne farve kunne forveksles med det mørkeblå 20 øre frimærke i Frederik VIII-typen, blev farven på 20 øre frimærket ændret i 1911 til ultramarin.

Det er forklaringen på, hvorfor 20 øre Frederik VIII er udgivet i to farver.

Folmer Dalager.



RECO cleaning

BRYRUPVEJ 50 - 2770 KASTRUP

Tal rengøring med os!

kontorer - banker - institutioner o. l.

hoved- & håndværkerrengøring

tæpperensning & vinduespudsning.

- en ren oplevelse

(01) 52 19 77